

سلسله مقالات در تجزیه و تحلیل اندیشه های حافظ
بنگارش مهندس همایون ابراهیمی (داروگر)

شاهراه حقیقت از زبان حافظ

آنچه که امروز بر جهان آزاد میگذرد، براستی بازتابی است از فرمایشات پیر فرزانه شیراز که بارها و بارها در لابلای سخنان دل انگیزش ما را از ترفندهای منبرنشینان آگاه کرده ولی افسوس که دگر اندیشانی چون حافظ کم یابند و شوربختانه، آنها که پایبند دکانداران دین بوده اند، بشمارند و رو به فزونی. و نمونه ها فراوانند که نزدیکترینشان همین همسایه های خودمانند که زیر پرچم خماص و برداشتهای تند و خونین از خداپرستی دست بشمشیر میبرند و میکشند و میربایند و سر میبرند و جهان آزاد هنوز در خواب ناز است: بسر جام جم آنکه نظر توانی کرد

که خاک میکده کحل بصر توانی کرد
نگاهی به جام جم انداختن و آینده را نگریستن، بازتابش روی آوردن به در میخانه ها است و خاک آن میکده ها را بر چشم نهادن! چه چاره ای برای سخنور نامدار شیراز میماند جز اینکه با نیش قلم بر آنها بتازد و دست کم در راستای ششصد سال، نام خوش آوزه خود را در دل ایران دوستان و میهن پرستان، جای دهد تا حافظ را چون پهلوانی که رستم وار بجنگ دیو ستم و زور پیا خاسته بشناسند و ببالند بر خود که همزبان اویند:
مباش بی می و مطرب که زیر طاق سپهر

بدین ترانه، غم از دل بدر توانی کرد
چه غمی را باید از دل برون ریخت؟. غم نادانی، غم خرافات پیشگی، غم زنانی که بزیر سیاهی چادر (در هزاره سوم) فرو رفته اند. غم فرهیختگانی که لبانشان دوخته شد و غم هزاران درد بی درمانی که بیگانگان در آن سرزمین کاشتند.

گل مراد تو آنکه نقاب بگشاید

که خدمتش چون نسیم سحر توانی کرد
آیا از این شیواتر و دل نشین تر میشود مردمی را از خواب، بیدار کرد که ای خفته! تا به کی زانوی غم را در دست گرفتن و بخواب رفتن؟ مراد تو هنگامی بدست خواهد آمد که نسیمی غنچه گشا بدمد و گل آرزوها باز شود و نویدی از بهروزی را پیام آور باشد:

گدائی در میخانه طرفه اکسیری است
گر این عمل بکنی خاک، زر توانی کرد
چه رازی را در میخانه میبیند که آن باورهای شکوهمند را مژده میدهد؟ در میخانه چه یافته که اگر به آن رسیم، خاک را به طلا مبدل خواهیم کرد؟ مگر فرزنانگان و دگر اندیشان و از خرافات به دوران بگرد میخانه نمیآیند؟ پس روی آوردن به آنان، دگرگونی میافریند و آن دگرگونی را پیر فرزانه شیراز در میان دردی کشان میخانه یافته:

بعزم مرحله عشق پیش نه قدمی
که سودها کنی، از این سفر توانی کرد
قدمی بسوی مرحله عشق برداشتن را هرگونه میخواهید داوری کنید ولی بیاور من نادان، آن قدم نمیتواند چیز دیگری جز رهائی از خرافات پیشه گان باشد:

تو کز سرای طبیعت نمیروی بیرون
کجا بکوی طریقت گذر توانی کرد؟
مگر راه طریقت راه دگر اندیشی و دوری از ترفندهای دکانداران دین نیست؟ پس فرزنانگان را اشاره ای و آنها که حافظ را از دیدگاه دیگری مینگرند، بدیوان همایونیش بشتابند و آن فرمایشات ژرف را بازنگری کنند:

بیا که چاره ذوق حضور و نظم امور
بفیض بخشی اهل نظر توانی کرد
افسوس که پیر فرزانه شیراز، چون شاهنشاه درویشان (مولانا) نمی اندیشید و در میان سخنان دل نشینش، بشمار واژه های بیگانه و بویژه تازی (عربی) را بکار نمیبرد. او چاره دردهای بیدرمانی را که در سرزمینش کاشته اند، بدست فرهیختگانی توانمند میسپارد که باغبان وار روزی برخیزند و علف های هرز را از کشتزارهای سر سبز برچینند و شکوفائی را به آب و خاک خود باز گردانند:

دلا ز نور هدایت گر آگهی یابی
چو شمع، خنده زنان ترك سر توانی کرد
شیوا و شفاف بر همه چیز رنگ خوش بینی میپاشد و در پایان این چنین آرزومند است که:

گر این نصیحت شاهانه بشنوی حافظ
به شاهراه حقیقت گذر توانی کرد
هیچ پیام نابی چون این سخن دور اندیشانه حافظ دلگرم کننده همه ایران دوستان نخواهد بود.

پیوسته دلتان شاد و لبتان خندان باد

از گوشه و کنار شهر

اسرائیل بشمار رود. بسیاری از خوانندگان معروف اسرائیل بر این باورند که مشهوریت و مهارت او در حدی است که در اسرائیل هیچ هنرمندی در این رشته به

امیر شاهسار نابغه موزیک ایران در اسرائیل

هنر موسیقی ایران در اسرائیل سابقه و کارنامه دراز و روشنی دارد که گاه گاهی کار زیبا یا هنرمند خاصی در این زمینه، مورد توجه یک رسانه گروهی اسرائیلی نیز قرار گرفته است. ولی تاکنون سابقه نداشته که یک کمپانی معتبر و مشهور موزیک اسرائیلی کاری از هنرمندان ایرانی را با ایده و پشتیبانی خود تولید و تکثیر نموده باشد. و امروز برای اولین بار شرکت "اداما" اولین آلبوم هنری "امیر شاهسار" خواننده و نوازنده معروف ایرانی را در اسرائیل منتشر کرده و در دسترس علاقمندان در سراسر جهان قرار داده است. بدین مناسبت به نزد امیر شاهسار نابغه موزیک ایران در اسرائیل رسیدیم تا بیشتر با او آشنا شده و از این افتخار بزرگ برای جامعه خود آگاه گردیم.

***

پای امیر شاهسار نمی رسد. در زمینه موزیک فارسی اولین کار خود را در کنار زنده یاد هایده و شروع فعالیت "امید" در اسرائیل آغاز نمود.

در اولین ایام اقامت در غربت بود که با دوست صمیمی خود فرامرز فروغ بندری نوازنده چیره دست و مشهور "جاز" آشنا گردید. او فرامرز را از برنامه های بسیاری که در کنار هنرمندان مشهور موزیک ایران در تلویزیون ایام قبل از انقلاب اجرا می نمود میشناخت و بعنوان یک استاد موزیک برای او احترام خاصی قائل بود و در اولین ایام اقامت در غربت هر دو در کنار هم در یک کنسرت مشترک در ترکیه حضور یافتند.

امیر شاهسار از دوران اقامت در ترکیه و خاطرات آن زمان به تلخی یاد میکند و نقطه عطف تغییر روحی و هنری خود را در زمانی می یابد که برنامه گذار مشهور "پرویز خاوری" برای صید هنرمندان ایرانی به ترکیه سفر میکند. ورود امیر و فرامرز به اسرائیل و شروع همکاری آنها با آقای خاوری در کنار دیگر هنرمندان مشهوری که در گروه آنها فعالیت میکردند باعث شد که ایام کار گروه خاوری به درخشان ترین سالهای درخشش موزیک ایران در تاریخ کشور اسرائیل ثبت شده و خاطره آن تا به امروز در اذهان باقی بماند. مدتی بعد امیر با "سعید ربی" آشنا گردید که کار با او در کاباره مشهور مولن روز بمدریت سعید ریشه یک دوستی عمیق را بین آندو

امیر نوازندگی یا بهتر بگوئیم ورود به عالم هنر را از ۳۱ سال پیش در ایران و در ایام کودکی آغاز نمود. ۳۱ سال تجربه هنری او، وی را به بهترین نوازنده سازهای بادی در اسرائیل تبدیل نموده است. انقلاب اسلامی در سال ۵۷ و مسائل پیرامون آن و محدودیتهایی که برای فعالیت آزاد خوانندگان و هنرمندان هنر موسیقی در ایران بوجود آورد، باعث شد که هنرمندی نظیر امیر جایگاه هنرنمایی خود را محدود دیده و برای ابراز شوق و علاقه خود راهی دیار غربت گردد.

امیر شاهسار از ایام جوانی میگوید:

جوانی بودم که میخواستم از آن محیط بسته و خفقان آور رها شده و مانند دیگر هم سن و سالی های خود در سراسر جهان آزاد، بکاری دست یابم که با تمام قلب خود به آن علاقه دارم.

مهارت او در نواختن سازهای بادی از قبیل: نی، فلوت، کلارینت و... می باشد ولی از نواختن عود نیز لذت میبرد. کارنامه هنری وی مملو از کنسرتها و برنامه هایی است که در کنار هنرمندان بزرگ ایرانی و خارجی اجرا نموده است. همین تجربه هنری او باعث شده که بعنوان یکی از مطرح ترین نوازندگان "نی ایرانی" در چهارچوب موزیک فارسی و شرقی در جهان، به مقامی صعود کند که در این رشته بعنوان مشهورترین نوازنده از نوع خود در

ایجاد نمود که تا امروز ادامه دارد. کمکها و پشتیبانی سعید ربی از امیر باعث شد که وی کم کم در اسرائیل پای گرفته و با محیط تازه اینکشور خوی گیرد.

با این حال نوازندگی در برنامه های کاباره و جشنهای خانوادگی بطور دائم برای او که شوق حضور در صحنه های بزرگ جهانی را داشته و دارد، بسیار خسته کننده و غم انگیز بود. مهاجرت به کشور غریبی چون اسرائیل، شرایط بسیار سخت زندگی و عدم آشنائی با محیط، مردم و جامعه و نیز نبودن برنامه های بزرگ هنری، روحیه امیر را در این ایام سخت در هم شکسته و نیز درآمد بسیار کم و هزینه بالای زندگی باعث گردید در شبهائی که برنامه های فارسی نبود، امیر در کاباره های اسرائیلی فعالیت کند و در یکی از همین موقعیتهای با خواننده مشهور اسرائیلی "عوفر لوی" آشنا شده و از طریق او با برنامه گذاران و هنرمندان معروف اسرائیلی تماس و رابطه پیدا نماید. زاهوا بن، حثیم موشه، یوعاو اسحاق، اوی پرتز، عوفر لوی، اریئل زیلبر بخشی از هنرمندان مشهور اسرائیلی هستند که امیر شاهسار در کنارشان فعالیت کرده است. بسیاری از خوانندگان مشهور اسرائیلی نیز از امیر خواسته اند که در ضبط آلبومهای آنها نیز بنوازد. "ریتا" مشهورترین خواننده زن اسرائیل نوازندگی و خوانندگی او را کاری اختصاصی، بی نظیر و در حد بسیار بسیار حرفه ای توصیف میکند.

پس از سالها و نیز کار در کنار هنرمندان مشهور باعث گردید که از امیر شاهسار دعوت شود تا برای آموزش دانشجویان اسرائیلی در بخش رشته های موزیک شرقی در دانشگاه برابان و اورشلیم به کار مشغول گردد و جالب توجه اینکه او که هرگز تحصیلات آکادمیک در رشته موزیک نداشته و تمامی اطلاعات خود را از تجربیات شخصی اش بدست آورده بخوبی از عهده این کار برآمده است.

از دیگر شاهکارهای امیر ساخت ۲ موزیک متن برای فیلمهای اسرائیلی است.

هرچند امیر شاهسار بعنوان مشهورترین نوازنده سازهای بادی در اسرائیل شناخته شده است ولی خودش بیشتر خود را یک خواننده میدانند تا یک نوازنده.

امیر موزیک را در وجود خود حس می کند. او با موزیک زنده است و با آن امرار معاش میکند و غیر از هنر خود منبع درآمد یا شغل دیگری ندارد. همین عشق وافر به هنر با هدف ارائه کاری خوب، باعث شده که زندگی مرفهی نداشته باشد و مانند بسیاری از هنرمندان واقعی با اندک درآمد خود امروز را به فردا برساند.

بزرگترین ناراحتی و شکایت امیر شاهسار از دوران زندگی در اسرائیل از برنامه گذاران و خوانندگانی است

که حتی حداقل دستمزد او را نپرداخته و بسیاری از موارد بخاطر عدم آشنائی او به زبان و قوانین کشور از پرداخت هرگونه حقوق و پولی به او ترفه رفته اند. امیر می گوید:

من خوب میدانم که اگر به غیر از رشته موزیک به هر کار دیگری بعنوان شغل و کسب و کار خود دست می بردم حتما درآمد خیلی بیشتری عاید من میشد. حتی در ایام جوانی که در خانه پدر خود بودم، پدرم همیشه علاقمند بود که من تحصیلات دانشگاهی را ادامه داده و شغل دیگری را انتخاب کنم. ولی من شور و حال دیگری را در سر داشتم.

علاقه وافر به آوازه خوانی فکر تهیه آلبوم "بته چین" را در سر او پروراند که با سربلندی از عهده آن برآمده است.

در آلبوم "بته چین" امیر از سبکهای مختلف موزیک اصیل ایران چون دشتی، اصفهان و حتی ترکی آذری نیز استفاده نموده و چند آهنگ را با صدای زیبا و گرم خویش اجرا نموده است.

در تهیه این آلبوم که شامل ۱۰ قطعه مشهور از آثار موسیقی ایران است، هنرمندان مشهوری چون فریور دلشاد، کیهان نعمان، مارک الیاهو و امین الایف با او همکاری نموده اند و تمامی قطعات "نی" را خود امیر اجرا نموده است. حفظ اصالت و چهارچوب موسیقی اصیل فارسی در این آلبوم بسیار حائز اهمیت است و صدای دلنشین "امیر شاهسار" حال و هوای دیگری را به این مجموعه می بخشد.

هدف از تولید یک آلبوم با محتوای موسیقی اصیل فارسی توسط یک کمپانی اسرائیلی از آنجا بروز گردید که مدیر برنامه او "ایشای امیر" از تحقیقاتی که در خارج بعمل آورد و علاقه ای که مردم و بازار خارج از کشور به این سبک موزیک نشان داده اند او بیشتر با هنر زیبای موزیک ایران آشنا شده و مطمئن میگردد که ارائه چنین کاری در اسرائیل نیز مورد علاقه عموم قرار خواهد گرفت. تهیه یک گزارش مفصل در رابطه با این دیسک در کانال ۳۳ اسرائیل و کنسرتی بزرگ در تل آویو این فکر ایشای امیر را ثابت مینماید.

همچنین ایشای امیر معتقد است که با آلبوم بته چین راه ورود امیر شاهسار به صحنه های بین المللی باز شده و بزودی این نگین درخشان هنر موسیقی ایران را صحنه های بزرگ جهانی مشاهده نمائیم.

علاقمندان میتوانند این دیسک را از مراکز معتبر فروش نوار ایرانی و اسرائیلی تهیه نمایند. □